

ВЕЧЕРЊЕ НОВОСТИ

Бр. 44.

Субота, 8. Децембра 1918.
БЕОГРАД.

Излазе сваког дана у 7 сати изјутра.

Цена 20 п. дин. или 40 хелера.

ГОДИНА XXI.

Рукописи и претплату треба слати:
Уредништву ВЕЧЕРЊИХ НОВОСТИ
БЕОГРАД, Космајска ул. бр. 28.

Наивна комбинација.

Један београдски лист изнео је као кандидата за председника Министарства д-ра Јована Цвијића, професора географије београдског универзитета. О тој кандидацији као јавно гласило дужни смо дати своју реч.

На првом месту г. Цвијић није никако згодан кандидат, јер није политичка личност. Он је човек од науке, и у њој је доспео до извесног гласа и на страни и то је све.

Незгодно би било код толиких наших странака и професионалних политичара истицати за шефа владе једног човека кроз неполитичара. То се противи и политичком здравом разуму и парламентарном обичају, и више подсећа на аустријске бирократске методе, кад су разни Хусареци, Естерхази, Шпацмилери и т. д. заузимали места која припадају шефовима партија и у опште људима од политике.

У политици г. Цвијић не само да не представља никакв правац, већ је једна кроз тимидна природа, која се само поводи за струјама и која нема спољности да води. Жалосно би било за Србију, а камо ли за Југославију, да у оваким моментима нема једну готову и изражену индивидуалност, него да се спомаже политички безначајним личностима.

Напоследку, г. Цвијић има један грех на души који му српски народ, а нарочито српска војска нису могли ни опростити ни заборавити. То је позната његова брошура о Македонији, за време балканског рата, коју је он, по својој политичком опортунизму написао, али која је изазвала силно негодовање у целом народу, да је морала бити повучена.

Ако је до тога, да људи ван партија заузму положај председника министарства и сложе све странке на заједнички рад, Србија има људи, који су својом енергијом и делима, која припадају најславнијим странама наше историје, потпуно заслужили то место.

Ратне и политичке вести

Интервјурање Бјанкинија.

Из Сплета јављају: Заступнику Јурију Бјанкинију, старцу од 72 год не, болесном човеку, у којег се чак ни Аустрија није усудила да дира када је у бечком парламенту најенергичније говорио противу аустријског система у најкритичније доба рата, који је у својој органи „Народном Листу“ исказивао очито пристајање уз Антанту, саопштио је један официр талијанске војске, савезнице антантине, виши на-

лог, да га мора уклонити из Задра и депортирати у Италију. Под пратњом талијанских војника морао је спремити свој пртљаг и преноћи у хотелу из кога је у јутру требао да буде депортиран у Италију. Растајак пред хотелом и паробродом југословенског грађанства Задра са својим заступником био је дирљив. Међутим је дошла противна наредба под адмирала Мила, којом се опозива депортација, али се одређује кућни затвор. Талијански грађани најпростијим увредама обасипали су овога неустрашивог борца, пролазећи поред његовог стана.

Ради насиља, терора и нечовечног поступања Талијана, овде влада силна потиштеност и очај.

Уступање Шлезвига.

Према једној депеши из Амстердама, Немачка је већ уступила Данској један део северног Шлезвига.

Вензелос у Паризу.

У Париз је приспео председник грчког министарства Вензелос, да учествује у преговорима за мир. Са њиме је допутовао и Политис.

Избори у Енглеској.

Општи избори у Енглеској били су прекјуче. То је први случај, да се у Енглеској избори изврше једног дана, већ је био обичај, да трају 14 дана. Учињене су све мере да се војницима са фронта и морнарица омогући учествовање на изборима. Резултати избора неће бити познати пре 8, а можда ни пре 14. Децембра. Пошто ће и жене гласати, то се број бирача повисио на осам милиона. Нови Парламент имаће 707 чланова. Од прилике се цени, да ће коалиција имати 390, либерали 100, радници 140, Ирци 80 посланика.

Ратна одштета од Маџарске.

Један маџарски лист доноси разговор свога дописника Маркса Бродија са уредником листа „Ла Срби“ Марковићем, у којој је овај изјавио, да ће Србија тражити ратну одштету од Угарске. Србија је вољна, да Маџарима да слободан излаз на море, али им се Ријека не може пустити као слободно пристаниште.

Заклетва добровољаца у Сарајеву.

У прошлу суботу заклетви су југославенски добровољци који су ступили у јединице сарајевског гарнизона. Заклетва се извршила на простору између штаба II армије и касарне Краља Петра. На месту заклетве дошли су око десет сати, застава 15. пука са почасним водом, официри, војна

музика, сви добровољци, по две чете из 14. и 15. пешачког пука, 4. и 5. тимочка пољска батерија (пешке), трећа тимочка брдска батерија и један вод тимочког коњичког ескадрона. Од тих јединица образована је кара, у средини је био сто на којем је био суд са водом, зелена гранчаворике, воштане свеће и крст. Код стола је био прота Тодор Јунгић са још два свештеника. За тим је дошао г. А. Шола са члановима Народне Владе, председништво општине и сарајевског среског већа и заузели место у средини каре. Велике масе народа прекрили су простор око места заклетве. Тачно у 10 сати дошао је војвода Степа Степановић у пратњи свога ађутанта потпуковника Томића, а поздравео га је пуковник Станковић.

Сатим настаје свечан и дирљив моменат заклетве. Пошто су војници положили заклетву држао је подужи говор прота Јунгић, а за њим војни муфтија Хафис Абдулах ефендија Курбеговић војницима мухамеданске вере.

На послетку одржао је војвода Степановић кратак, али јасан и леп говор. За време свечаности испавен је са тачије 101 топовски метак.

Војска је после заклетве дефилирала и отишла у Александрову касарну. Н. Ј.

Веснићев говор.

Посланик Србије у Паризу г. Миленко Веснић држао је у руској цркви у Паризу на благодарњу за улазак у Београд и уједињење Југословена, овај говор:

Драга браћо и миле сестре, позвао сам вас данас да се у овом светом храму заједно помолимо Богу за душу јуначима, који су животе своје положили за спас отаџбине наше и народа нашег, и да у исто време упутимо молитве наше Преблагоче за срећну будућност племена нашег.

Као Христос Спаситељ, који је на крсту разапет за срећу човечанства, тако је народ наш прошао кроз мучке и искушење, каквих ни један други народ видео ни запамтио није. Захвалимо Свемогућном, што је он из њих изашао чист и светао.

У овој за наше племе тако свечаној прилици, не заборавимо, међутим, да за свој спас и за нашу бољу будућност не дугујемо захвалност једино беспримерном јунаштву наших витезова, већ да је наш дуг толики, ако не и већи према синовима племених савезника наших, који су на први поклич опасности наше, полетели нам у помоћ. Сметмо ли

ми заборавити у овоме часу на готовост са којом је братска Русија у жељи да нас одбрани, бацила тако рећи, на коцку са своју снагу и све тековине своје славне десето-вековне повеснице?

Можели бити Србина и Југославена који ће икада и смести заборавити племениту усрдност са којом је цар Мирољубац, цар Мученик, заложиио себе и народ свој за одбрану мале, али њему тако драге Србије? Јели потребно да вам у овоме тренутку истичем великодушност са којом су Велика Британија, њена влада, њено јавно мишљење, жене њене, нарочито оне из Шкотске, похитале у помоћ земљи нашој и народу нашем у најкритичнијим тренутцима живота нашег. Незнамо ли сви врло добро, високо ценити идеално пожртвовање са којим су грађани најслободније демократије, са којим су Американци полетали преко широког мора у помоћ једва знамим мученицима нашим? Можели бити и једног Србина који са највећом захвалношћу немисли и дању и ноћу на усрдност, чедност, са којима нас је прихватио овај племенити народ, са којим нас је у несрећи нашој свесрдно обгрлила Француска као да смо крви њене, као да смо њена рођена браћа, Француска, која је и сама тако много патила, али која није могла подносити да ми патимо више од ње? Сметмо ли заборавити на дуг који дугујемо по физичкој снази малог, али по душевним и грађанским врлинама великој Белгији и осталим нашим савезницима?

Не, браћо и сестре моје, ми тај свој дуг заборавити нећемо. Заветујмо се, међутим, у овом свечаном историском часу да ћемо племенити осећај захвалности пренети на будућа поколења наша, те да ни она кроз векове не забораве: како је страхан и критичан био положај наш, како су дивовске борбе биле неопходне да се племе наше одржи, како су бујице крви морале бити проливене да би оним што за нама дођу, могли живети срећније и задовољније. Учећи их тако, ми ћемо их најбоље припремати да се достојним покажу жртва за нас и кроз нас за њих поднесени, и припремити их да своје снаге уложе, како би не само сачували углед који смо им ми и претци наши стекли, него како би у исто време заузели светло и часно место у друштву уљуђених народа.

Столетне жртве наше биле су огромне. Посвећене правди и слободи оне су морале на крају уродити жељеним плодом. Наша је зора пукла и нама је настао дан. Покажимо



КОЛОСЕУМ

Представе сваког дана од 4 сата по подне.
Понедеоником и Четвртком нов програм.

КОЛОСЕУМ



се достојни светлости његове. Нека се до сада раздвојених и отуђени Срби, Хрвати и Словенци здруже у чврсто и непробојно коло. Нека сви следују великом примеру нашег народног Светитеља Саве који је делом и политиком раздвојену браћу зближавао и који је у завет роду нашем оставио братску љубав без обзира на све што би нас раздвајати и једно од другога отуђивати могло.

У то име нека је слава Господу на Небесима; нека буде на земљи мир; и нека орлада љубав и слога међу људима!
Амин.

ЛОКАЛНЕ ВЕСТИ.

Допутовали.

Д-р Милош М. Петровијевић реверенцијски књижица калетан Ђорђе К. Стајић секретар поштанског одељења, Страхинија Поповић савески судија из Цаланке, Драган Божовић судија из сарајева.

Средњеевропско време.

Од данас овог почиње важити средњеевропско време, према коме имају се сви часовници вратити за један сат уназад.

Збор универзитет студената.

Позвају се сви универзитетски студенти-тканије који су још пре гата били редовни слушаоци овдешњег или кога страог Универзитета, да неизоставно дођу на заједнички збор у недељу 9. ов. м. (од 9—11 часова пре подне), који ће се одржати у сали хотел „Патиза“ на Теразијама. Просветни циљ овог збора апелује на све позване, да га посете.

Поштанске вести.

Београдска Пошта отпочела је издавање обичних и препоручених писма за сву Србију, Срем, Бачку, Банат, Хрватску, Босну и Херцеговину и а све савезничке и неутралне државе. За сва та места прима и упутнице у сребру и злату.

Судар.

На Теразијама, пред трговачком радњом Благоја Ст. Динића, сударио се јуче пред полне тримај, који је иш од Слатине ка Калемегдану, са једним теретним аутомобилом. Судар је био лаке природе, те није било никакве несреће, сем што се разбио прозор на претњој платформи моторних кола.

Позив општине грађанству.

Суд општински обавом позвао је, да се пријаве својим реонима ради давања података за пријем купона и то:

- 1.) Они који су невољни услед рата од 15. до 18. новембра ове године и
- 2.) Они који имају потребу да купују од општине животне намирнице од 18. до 25. новембра т. г. закључно.

Ни грађани категорије под 1. ни грађани категорије под 2. ни у следовали позиву општинског суда.

Услед тога општински суд још ни до данас нема бројно стање ни породица којима треба издавати бесплатне животне намирнице ни породица које имају потребу да купују преко општине животне намирнице. Тиме је уочен сваки даљи рад по томе предмету.

Да би се тавезгода отклонила суд општински позива како све ове грађане београдске који сматрају да треба да добијају бесплатне животне намирнице или новчану помоћ, тако и све оне, који имају потребу за куповином животних намирница, да се до 10. (в. мес. ваљично) пријаве својим реонима, тампону податке, који се траже и добију прописне купоне.

Ко до тога рока тако не поступи после тога рока неће му се узимати пријаз у рад.

Од овога се изузимају само они који после тога рока дођу у Београд.

Рад Друштва за Заштиту деце.

Одбор друштва за заштиту деце у Кавадарцима П. Вереник друштва

г. Васа Лазаревић окр. начелник у Кавадарцима оснивао је месни одбор, уписао 5000 чланова и прикупио до сада 250 ратне сирочади из целог округа.

Одбор у Новом Саду основан је 2. ов. мес., после предавања д-р М. Ђ. Поповића, Ранији одбор који се је старао о смештању босанске деце постао је месни одбор друштва за заштиту деце за Нови Сад и околину. У одбору су г. д-р Хаџија, Ј. Јовановић свештеник, г-ђе Стајић, Остојић и многи други виђени Новосадани. У најскори време почеће и рад Сокола и малих четника и плаћинки.

Отпутовала је прва партија од 120 деце за Србобран. Друштво за заштиту деце прима и даље пријаве сирочади и деце сиромашних родитеља који ове зиме не могу да издржавају своју децу да се прјаве у друштвеном стану сваки дан од 9—10 час. пре подне Краља Милана 64.

У суботу 8. ов. мес. у 3 часа с. д. ница управног одбора.

Савез Малих четника и Плаћинки позива у недељу 9. св. м. у 10 час. пре подне све четовице и вође у свој стан, а то подне у 1 час, општи скупи у вјесници Војне Академије.

Поздрав Њ. В. Краља Александру

(Ову је песму написао сама и њоме лично поздравља Њ. В. Престолонаследника Десанка Стојковићева, ученица II раз. гимназије, чала је Он са војском ушао у Параћин).

Добро нам дошо, миле Краљевићу,
Дичи сице, слављене Србије!
Твој те народ радоно поздравља,
У слободи теби нову песму вије,
Добро дошо врли наследнице,
Носиш ли нам по драг од милога

Краља,
Ми смо врло срећни и једва чекамо
Да видимо свога доброга владара,
Који за час своју и народ свга
Са јуначком војском оде утуђину,
Да с пушком у руци брени српско

право
И заштити нашу милу домовину.
Јер нама је било тешко робовати
Под управом трију лоших господара,
Мучисмо се гдно на равне начине
Што култури њеној само одговара.
Само наша душа слободна је била
Да мисли и сањ све најлепше сневе,
Величину наше отаџбине драге
И јединство миле српске браће своје.
И ти нам се сновт сада отварају
Злаћена слобода свима нам се јави
Још и царска круна сама док ваблиста
Мили Краљевићу, на Краљевој глави.
Са том жељом поздрављам те,
Живео Краљевићу Александре,
И мили нам цео краљевски дом!
Живео будући балкански цар!

Хероји

Пољане леже на угару пусто,
Леже и труну под словима тучом
Танета... Н ма Црере да лучи м
Раскине савјес маглуштина густе;

На српској груд Белона је стегла
Дах Босне младе; умула је је а
Патирске фруле, а пестош далека
По родној земљи којојра је легла...

Хероји силни, што су пали смјело
На бојном пољу Отаџбине своје
У говјест влатно уписаше дјело —

Ко вјечни споменик сто остало је
Потомству харом: оно ће да купи
Плод крвних жртва и завјета скупи!
Штампано у марту 1913.
у „Српској Рјечи“.

Обзнана.

Управа Државних Монопола одредила је цене за продају на ситно затечених у Београду монополистичких артикала и то:

- 1. За цигар-папир, једна књижица Абада или Жоб по 0.30 дин. једна књижица бичног бољег цигар-папира по 0.20 дин. и једна књижица постојот цигар-папира по 0.10 дин.
- 2. За жижице једна кутија жижица по 0.20 дин.
- 3. За петролеум један литар по 1.50 дин.

Ове цене важић дск се ови затечени артикли не распродају, а увоз истих дозвољаваће Управа Државних Монопола, по наплати мн полске таксе све дотле, дк она не пусти у продају своје артикле.

Ко буде увозио и пописане артикле без дозволе Управе Државних Монопола сматраће се као кријумчар и као так в биће по закону кажњен, а руба ће му се као кријумчарска слугети без накнаде у корист државну.

За оне артикле за које поједина лица буду претходно била дозволу за увоз од Управе Државних Монопола, одредиће се накнадно цене за продају на ситно.

Из Управе Државних Монопола, МБр 452, 3. децембра 1918. год у Београду.

Последње вести.

Француске трупе прешле су Рајну код Мајнца 13. децембра. Мостобран на овој тачци поставља се. Стачовништво испољава према трупама дискретну снисходљивост.

Америчке трупе прешле су Рајну на фронту од 80 км и заузеле јаку тврђаву Ефенбрајштајн.

Редован пренос француских заробљеника задржаних у Немачкој отпочео је 13. децембра. Њих ће преносити свакодневно четири воза са 700 људи у сваком возу.

1347 сандука са оделом, намирницама и осталим потребама послато је из Вашингтона у Белгију, да се разделе стачовништву.

Француски делегати за конференцију мира биће: Клемансо, Фош, Пишон, Буржоа и вероватно Тардије.

Обнова примирја предвиђа окупацију десне обале Рајне северно од Келнског мостобрана до Холандске границе. Сем тога су два и по милијона тона немачке марине стављени под контролу Савезника.

Једна депеша из Базела јавља да се ситуација у Немачкој погоршава. Шефови мањине Хазе, Барте и Ледебур прекинуће своје везе са владом.

Ревизорима новина.

Свима ревизорима, који ни су дослали обрачун и новац за прошли месец, биће лист обустављен.

Редакција
„Веч. Новости“

ОГЛАСИ

МАРИЦУ ХОРВАТ, родом из Печуа, (Браћа мље), тржињен веленик, и-редник Милисав Тонић, да се јави на адресу: Катина Бабин, у ова Лончарска ул. бр. 11, Нови Сад, или да дође лично. Умољава се ко би шта знао о Марици, да јави на исту адресу или уредништву овога листа.

Потребујем једног момка за ко-чишање. Уплатити у Македонској ул. 20. 2-2

ОТВОРЕНА КУЉНА КОД МАЛЕ НАСИНЕ

— Коларчева ул. бр. 12. — Свако јутро фришак ГУЛАШ. Топла и ладна јела у свако доба. Добра пића: ВИНО жупско, РАКИЈА ужичка. Моли за и сету **Стојан Томић**, 1-3 у гоститељ.

Вешта КУВАРИЦА потребна је одмах. Јавити се у Редакцији овога листа.

Ф. Лограф, Словенат, способан за све врсте посла, тражи место. Обрати се редакцији овога листа. 1-2

Пажња грађанству!

Од данас за кратко време може се добити у мањим и већим количинама **БЕЛО ПРИМА БРАШНО** **БРАШНО ХЛЕБНО** прима по врло јевтиној цени.

Пекарима нарочите цене. Магацин **Јврамовић и Комп.** 3-3 Београд. — Коларчева 5.

Већу количину

Белог брашна

добила је радња

Лоповић и Ристић

За пекаре нарочите цене 3-3

РАДИОНИЦА КАПА И КАЧКЕТА

БРАНИСЛАВА СТЕФАНОВИЋА

— Краља Милана ул. 90. —

Израђује официрске капе по поруџбини. Има на стоваришту велики избор зимских КАЧКЕТА, матроких капа и војничких шајкача. Продаје на мало и велико. Препоручује трговцима из Унутрашњости. 2-6

Пожурите!!

да се снабдете за предстојеће **Божићне празнике** поклонима за децу, као и најразноврснијим накитом

за Божићно дрво

по врло повољним ценама, у радњи **СОЛОМОНА Л. МОШИЋА** 2-3 Београд. — Т. развије 9.

УЧИТЕЉ француског језика даје часове. Обратити се уредништву овога листа. 2-2

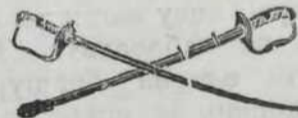
Првокласни Енглеско-Француски — МОДЕ САЛОН — ИДА

и ЗАВОД за изучавање шивења, вештачког цртања и кројења. Коларчева ул. бр. 10, I. спрат десно. Ученице и шегрте прима уз повољне услове. Успех загарантован. 3-3

И.СРП. МЕХАНИЧКО-ГАЛВАНО-ТЕХНИЧКИ ЗАВОД

Милутина С. Марковића

Теразије.



ИЗРАЂУЈЕ: официрске сабље, звезлице и вештачке ноге.

ВРШИ ОПРАВКЕ: машинских писаћи, шиваћи, велосипеда, мотор бицикла и аутомобила. 5-6

Два ноња и једне ЧЕЗЕ на продају. Упитати у Македонској ул. бр. 20 2-2

Пажња **Пажња**

- Соде за сапун (кам. соде)
 - Сирћетне есенције
 - Соде Бикарбоне
 - Коломаз у кутијама
 - Галице, тамњана,
- као и друге колонијалне робе препоручује галња

НАФТАЛИ ЛЕВИ

Краља Петра улица бр. 24. 10-20

КУПУЈЕМ све старе књиге, антикварица Здравка Спасојевића — Српска улица број 6. — „Стари Телеграф.“ 3-3

Стара уметничка, печато-резачка радионица

Мише Голдштајна

кнез михалова ул. бр. 39. Премо пута Управе Држ. Монопола, у згради београдске трговачке банке, прима на израду државне, општинске и приватне штампиле, као и сваковрсне гравуре. Израда права уметничка. 13

